Bezoekadres:
Stationsweg 2
8011 CZ Zwolle
Postadres:
Hoofdweg 76
3067 GH Rotterdam

T +31 (0)88-5152505
E info@cauberghuygen.nl
W http://www.cauberghuygen.nl

K.V.K. 58792562
IBAN NL71RABO0112075584

Ontwikkeling Zwembad Osseweg te Berghem; aanzet tot verantwoording externe veiligheid

Datum 4 december 2025
Referentie 09152-59402-05v3

Referentie	09152-59402-05v3
Rapporttitel	Ontwikkeling Zwembad Osseweg te Berghem; aanzet tot verantwoording externe veiligheid
Datum	4 december 2025
Opdrachtgever	Movares smart urban engineering
Contactpersoon	[redacted]
Behandeld door	[redacted]

Cauberg Huygen B.V.
Bezoekadres:
Stationsweg 2
8011 CZ Zwolle
Postadres:
Hoofdweg 76
3067 GH Rotterdam
Telefoon 088-5152505

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Situatie en massastudie**	**8**
2.1	Situatie	8
2.2	Toekomst	8
2.3	Massastudie/persoonsaantallen	8
3	**Risicobronnen**	**9**
3.1	Algemeen	9
4	**Wettelijk kader**	**12**
4.1	Algemeen wettelijk kader	12
4.3	Beleidsvisie externe veiligheid Oss	14
5	**Aanzet tot de verantwoording van het groepsrisico**	**16**
5.1	Algemeen	16
5.2	Voorzieningen aan de bron	16
5.2.1	Wegnemen risicobron	16
5.2.2	Beperken van de doorzet	17
5.2.3	Spoorgebonden voorzieningen	17
5.3	Voorzieningen in de overdracht	17
5.3.1	Vergroten afstand tot het spoor	17
5.3.2	Mate van toepassen van kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen en functies	18
5.3.3	Bestrijdingsplannen	18
5.3.4	Bereikbaarheid hulpdiensten	20
5.4	Voorzieningen bij de ontvanger	21
5.4.1	Overige aspecten die van invloed zijn op het restrisico	22
5.5	Advies Veiligheid regio Brabant-Noord	23
6	**Samenvatting en eventuele maatregelen**	**26**

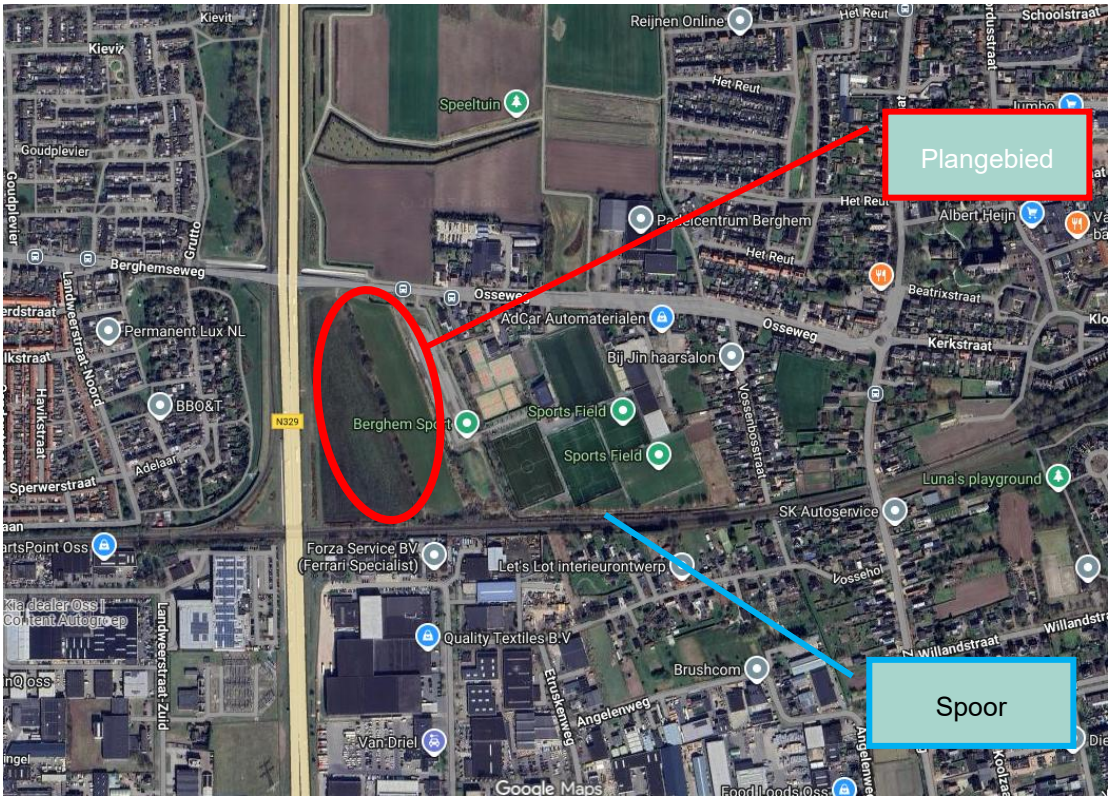
1 Inleiding

Aan de Osseweg te Berghem wordt een nieuwbouwplan gerealiseerd bestaande uit een zwembad en een ruimte voor een extra sportfunctie. Het plangebied bevindt zich aan de zuidzijde van de Osseweg.
Dit project maakt deel uit van de ruimtelijke visie Oss-Berghem uit 2015 en richt zich op sport, recreatie en educatie. Het gebied omvat een groen kader en verbindt met de natuur en bestaande sportfaciliteiten.

De gemeente Oss presenteert een gebiedsvisie voor de ontwikkeling van een nieuw zwembad ten zuiden van de Osseweg, als onderdeel van de reeds bestaande visie uit 2015. Deze visie beoogt niet alleen het realiseren van het zwembad, maar ook het integreren van andere sport- en recreatiefaciliteiten in een groene omgeving. Het gebied, dat ongeveer 7 hectare groot is, wordt zo ingericht dat het voldoet aan de ambities van de gemeente voor een gezonde, veilige en groene leefomgeving, met aandacht voor natuur, biodiversiteit en de noodzakelijke verkeersstructuren. Er wordt gepleit voor een centrale situering van het zwembad en een goede bereikbaarheid, inclusief voorzieningen voor zowel autoverkeer als langzaam verkeer. De visie omvat ook aandacht voor sociale veiligheid en de verbinding met het bos van Oss.

Voor deze locatie is Omgevingsplan gemeente Oss het vigerende omgevingsplan. Voor het zwembad Oss moet gekeken worden naar externe veiligheid omdat het binnen een afstand van 200 meter van het spoor ligt en een toename van de populatie plaatsvindt. Hiervoor moeten de risico verantwoord worden.

In onderstaande figuur is de ligging van het plan ten opzichte van het spoor weergegeven.

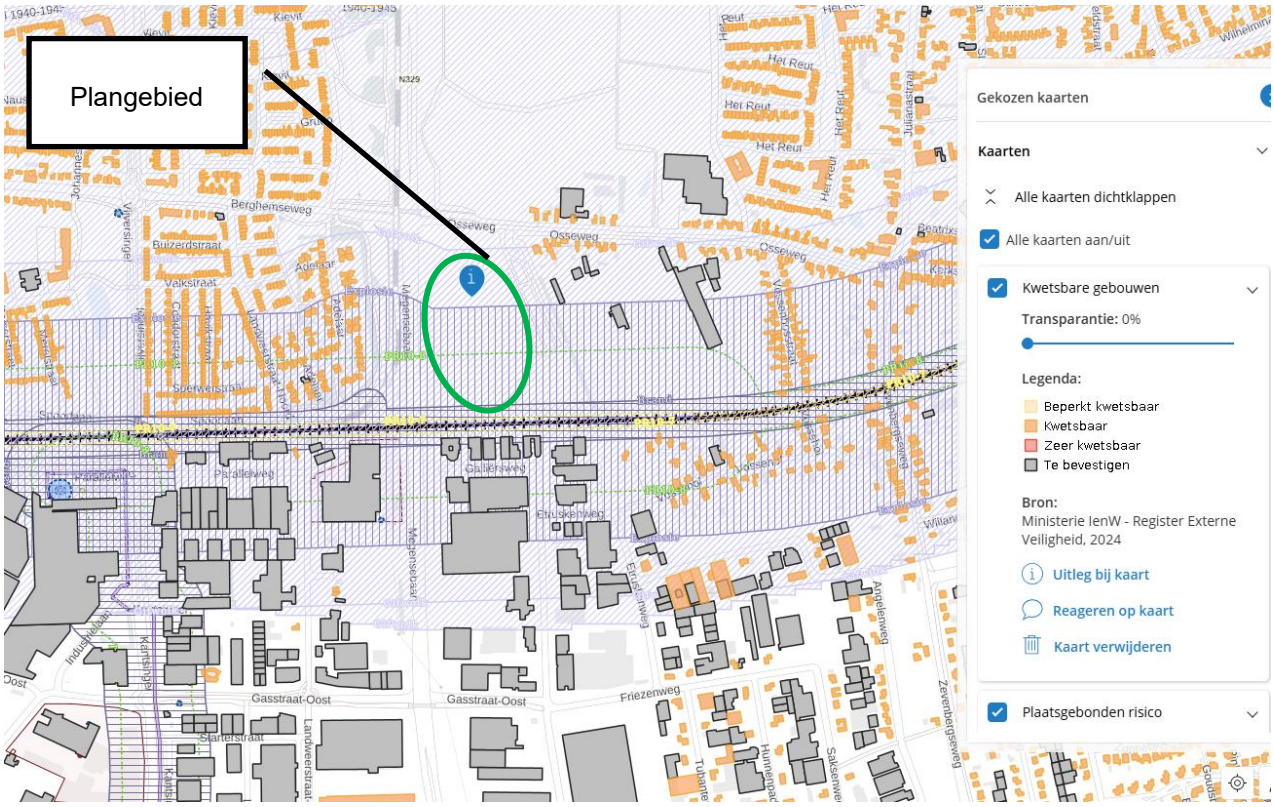

Figuur 1.1: Weergave locatie t.o.v. spoor

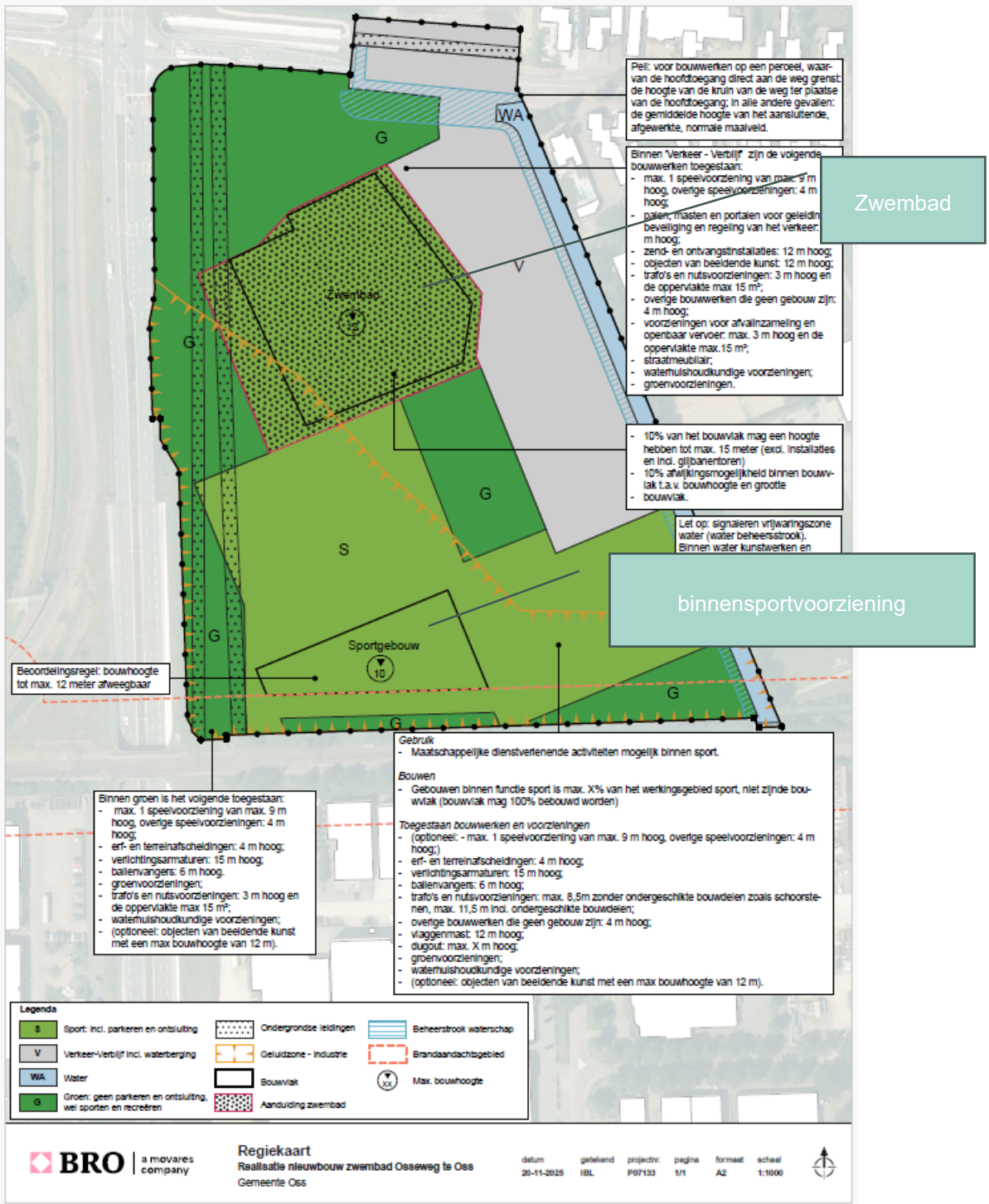
Naast het omgevingsplan heeft gemeente Oss ook een Omgevingsvisie “Omgevingsvisie gemeente Oss”. Voor het omgevingsveiligheid/externe veiligheid wordt aangesloten bij de “beleidsvisie externe veiligheid Oss”.

In deze rapportage wordt een aanzet tot de verantwoording van het groepsrisico gegeven.

In het onderstaande figuur is aangegeven tot waar de aandachtsgebieden strekken.

Figuur 1.2: Weergave locatie t.o.v. aandachtsgebieden

Figuur 1.3: Voorlopige invulling plangebied

Figuur 1.4: Impressie bouwblok

2 Situatie en massastudie

2.1 Situatie

De locatie ligt aan de Osseweg te Berghem. In de huidige situatie is de locatie nagenoeg braakliggend of in gebruik als parkeerterrein. Aan de noordoostzijde van het plangebied ligt de Osseweg met daarachter landerijen. Aan de zuidzijde ligt het spoortracé. Aan de oostzijde bevindt zich de sportaccommodatie Berghem en aan de westzijde bevindt zich een woonwijk.

In figuur 1.1 is de locatie grafisch weergegeven.

2.2 Toekomst

Het totale plan bestaat uit de realisatie van een zwembad en een extra sportfaciliteit (binnensportvoorziening).

Figuur 1.1 toont de locatie van het plangebied en figuur 1.3 en 1.4 de indeling van het plangebied.

2.3 Massastudie/persoonsaantallen

In het kader van externe veiligheid is het van belang hoeveel personen zich in de nabijheid van de risicobron bevinden. In de huidige situatie is er sprake van braakliggend terrein en parkeerterrein.

In de nieuwe situatie wordt uitgegaan van een zwembad en een extra sportfaciliteit (binnensportvoorziening). Het groepsrisico neemt toe door deze ontwikkeling.

Omdat het nog in ontwikkeling is, wordt uit gegaan van geprojecteerde aantallen. Zowel het zwembad als binnensportvoorziening wordt gezien als een sportfunctie waarbij een geprojecteerd aantal van 20 personen per m^2 wordt gehanteerd en een bezettingsgraad van 100% voor zowel voor de dag als de nacht periode (externe veiligheid kent maar twee periodes in tegenstelling van bv. geluid).

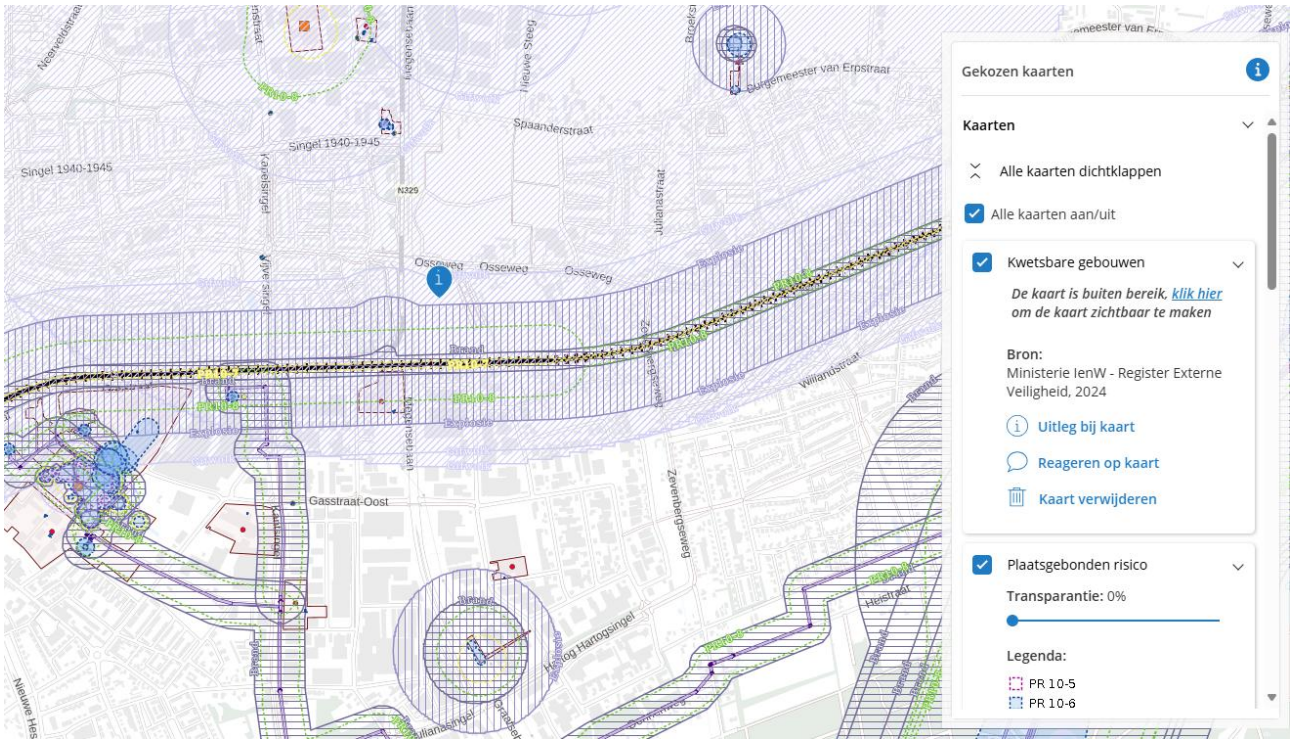
Voor het aspect sportvoorzieningen moet rekening gehouden worden met een toename van circa 624,3 personen.

Voor een impressie van het plangebied wordt verwezen naar figuur 1.3 en 1.4.

3 Risicobronnen

3.1 Algemeen

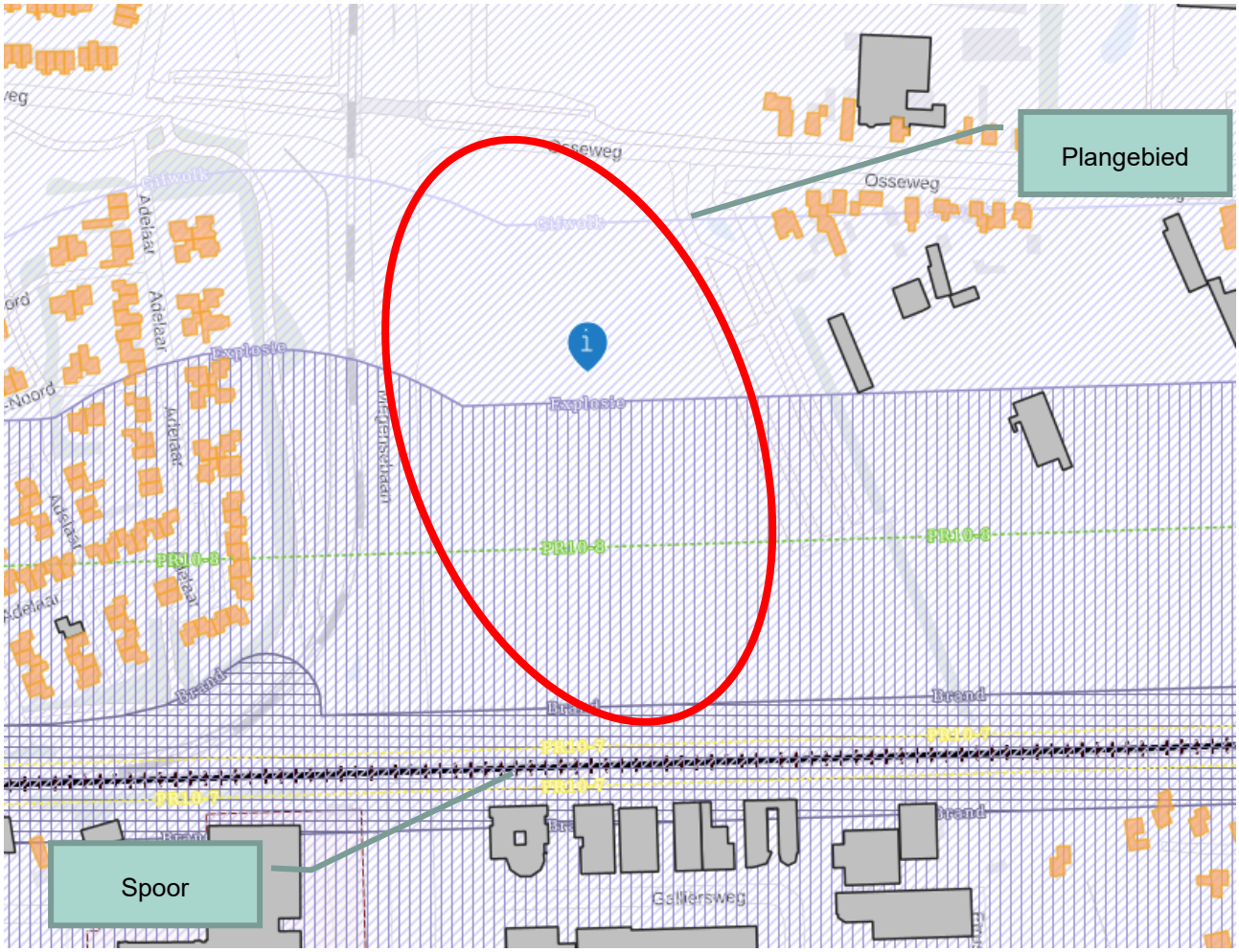
In de omgeving van het plangebied zijn de volgende risicobronnen aanwezig.

Figuur 3.1: Risicobronnen (bron: atlas voor de leefomgeving)

De volgende bron bevindt zich op grote afstand waarbij effecten niet zijn uit te sluiten maar het risico niet direct invloed heeft op het plangebied:

- op circa 130 meter ten zuidwesten bevindt zich een inrichting (Aspen Oss) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 1 kilometer ten zuiden bevindt zich een inrichting (Gasservice Oss) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 730 meter bevindt zich een inrichting (VDL) waarover gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 1 kilometer ten zuid westen bevindt zich een inrichting (Pivot) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 500 meter ten noorden bevindt zich een inrichting (CNG tankinstallatie) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 850 meter bevindt zich een inrichting (Seveco inrichting) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen;
- op circa 1 kilometer ten noordoosten bevindt zich een inrichting (LPG tankstation) waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen.

Figuur 3.2: Risicobron specifiek voor de planlocatie (bron: atlas voor de leefomgeving)

In de directe nabijheid van het plangebied bevindt zich de volgende bron:

- op circa 30 meter bevindt zich het spoortracé waarlangs gevaarlijke stoffen gaan.

Het plangebied ligt wel binnen de invloedssfeer van het spoor. Het plangebied ligt binnen het explosieaandachtsgebied en alle gebouwen liggen buiten het brandaandachtsgebied (zie figuur 1.3). Tevens ligt het plangebied in het nog niet vastgestelde[1] gifwolkaandachtsgebied.

In figuur 3.3 is in een uitsnede inzichtelijk gemaakt hoe het zwembad is gepositioneerd t.o.v. het explosie aandachtsgebied.

[1] Ten tijde van het opstellen is het gifwolkaandachtsgebied nog niet vastgesteld.

Figuur 3.3: Positie zwembad t.o.v. het explosie aandachtsgebied

Het zwembad zelf ligt binnen het explosieaandachtsgebied.

De gevolgen (en verantwoorden) van deze positionering wordt verder uitgewerkt in het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 5).

4 Wettelijk kader

4.1 Algemeen wettelijk kader

Het werken met, de opslag van en het transport van gevaarlijke stoffen leidt tot veiligheidsrisico's voor omwonenden, bedrijven en passanten. Gemeente Oss heeft een beleidsvisie externe veiligheid (“beleidsvisie externe veiligheid Oss”). Door de komst van de omgevingswet zijn een aantal aspecten anders gedefinieerd of anders verwoordt. Onderhavige paragraaf geeft een beschrijving van de verschillende veiligheidsaspecten welke betrekking hebben op omgevingsveiligheid.

De norm- en standaardwaarde voor het risico van het transport van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierin staan twee soorten risico's beschreven waarop norm- en standaardwaarde van toepassing zijn. Dit betreft:

Het plaatsgebonden risico (PR). Dit is de kans dat een persoon die onbeschermd en continu aanwezig is buiten de begrenzing van de locatie waar een activiteit wordt verricht, overlijdt vanwege een ongewoon voorval, dat veroorzaakt wordt door die activiteit. Hierbij geldt voor (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties een grenswaarde van 1 op de 1.000.000 per jaar. Het groepsrisico (GR). Hierbij gaat het om de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied.

Voor het plaatsgebonden risico geldt dat (beperkt) kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties niet binnen een bepaalde afstand mogen komen te liggen van aangewezen activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Deze activiteiten en de daarbij behorende geldende afstanden zijn opgenomen in bijlage VII van het Bkl.

Het groepsrisico is relevant als er binnen een aandachtsgebied een ontwikkeling plaatsvindt. Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen die binnenshuis verblijven zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Er zijn aandachtsgebieden voor de scenario’s voor brand, explosie en voor een gifwolk. Afhankelijk van het type activiteit met gevaarlijke stoffen zijn er voor het aandachtsgebied in de regelgeving vaste afstanden vastgesteld of zijn deze afstandenrekenkundig te bepalen.

Voor het groepsrisico geldt geen norm, maar een verantwoordingsplicht. Wanneer in een omgevingsplan een locatie is aangewezen als een (beperkt) kwetsbare, zeer kwetsbare gebouw of (beperkt) kwetsbare locaties binnen in een brand- of explosieaandachtsgebied, moeten we maatregelen overwegen om mensen te beschermen tegen de gevaren van een brand, explosie of gifwolk.

Maatregelen die genomen kunnen worden, zijn:
- afstand houden tot de risicobron binnen het aandachtsgebied;
- aanvullende risicocommunicatie;
- beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron;
- vlucht- en schuilmogelijkheden;
- omgevingsmaatregelen;
- aanvullende bouwmaatregelen (brand/explosievoorschriftengebied).

Bouwkundige maatregelen worden verankerd in het omgevingsplan door het aanwijzen van een brand- of explosievoorschriftengebied. Binnen dit voorschriftengebied gelden voor nieuwbouw de extra bouweisen die in het Bbl staan. Het aanwijzen van een voorschriftengebied is verplicht als er op de locatie zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning zijn de beoordelingsregels uit het Bkl van toepassing. Dit geldt ook voor het thema omgevingsveiligheid. Naast deze beoordelingsregels heeft de gemeente Oss ook de Beleidsvisie “Externe veiligheid Oss” vastgesteld. Daarin is bijvoorbeeld beleid opgenomen voor het vestigen of uitbreiden van een risicovol bedrijf.

4.2 Omgevingsveiligheid

Paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat instructieregels met betrekking tot omgevingsveiligheid. Daarbij gaat het grotendeels om wat voorheen werd genoemd externe veiligheid, met als doel het binnen aanvaardbare grenzen houden van risico's voor de omgeving in relatie tot het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen bij bedrijven met risicovolle milieubelastende activiteiten, het transport van gevaarlijke stoffen via openbare wegen, water- en spoorwegen en buisleidingen, het gebruik van luchthavens en het gebruik van windmolens.

Naast ruimtelijke maatregelen kunnen in het gebied tussen de risicobron en de (bebouwde) omgeving ook maatregelen getroffen worden ter bescherming van gebouwen of locaties. Bijvoorbeeld door een watergang te graven tussen een activiteit met externe veiligheidsrisico’s en een woonwijk. Het gaat dan om maatregelen die de effecten van een incident op de omgeving beperken. Ook maatregelen die ervoor zorgen dat mensen goed kunnen schuilen of vluchten kunnen daaraan bijdragen. De grootte van de afstanden en het type maatregelen zijn onder meer afhankelijk van de aard van de risico’s die de activiteit meebrengt.

De instructieregels hebben betrekking op het plaatsgebonden risico, aandachtsgebieden, voorschriften-gebieden en het groepsrisico in relatie tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Wat onder beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties valt, is opgenomen in Bijlage VI van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de bijlagen VII, VIII, IX en X van het Besluit kwaliteit leefomgeving staan de risicovolle activiteiten genoemd.

De instructieregels hebben betrekking op 'gebouwen en locaties' (artikel 5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Gedoeld wordt op beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties zoals bedoeld in bijlage VI van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het gaat om gebouwen en locaties die, vanwege het gebruik, als beperkt kwetsbaar, kwetsbaar of zeer kwetsbaar worden beschouwd voor externe veiligheidsrisico's. Het gebruik van een gebouw (of delen van een gebouw) bepaalt dus of sprake is van een beperkt kwetsbaar, kwetsbaar of zeer kwetsbaar gebouw en het gebruik van een locatie, anders dan een gebouw, bepaalt of sprake is van een beperkt kwetsbare of kwetsbare locatie.

4.2.1 Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Aandachtsgebieden volgen uit het toestaan van een bepaalde risicobron op een locatie en gelden automatisch (van rechtswege) zodra de risicoactiviteit vergund is dan wel met de risicoactiviteit is begonnen.

In artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden drie aandachtsgebieden geïntroduceerd: het brandaandachtsgebied, het explosieaandachtsgebied en het gifwolkaandachtsgebied.
In een omgevingsplan moet een brandaandachtsgebied worden aangewezen als een brandvoorschriften-gebied en een explosieaandachtsgebied als een explosievoorschriftengebied. Het gevolg van de aanwijzing als voorschriftengebied is dat binnen dat gebied extra bouweisen gelden die in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn opgenomen (paragraaf 4.2.14 en artikel 4.124). In het omgevingsplan kan gemotiveerd van de opdracht tot het aanwijzen van deze voorschriftengebieden worden afgeweken. In dat geval wijst de gemeente geen voorschriftengebied aan of wijst zij maar een deel van het aandachtsgebied aan als voorschriftengebied. Dit kan aan de orde zijn als voldoende andere beschermende maatregelen zijn of worden genomen, zoals schuilplaatsen, opvanggeulen of (niet) natuurlijke afschermende bouwlichamen die voor voldoende bescherming zorgen.

De mogelijkheid om een brand- of explosieaandachtsgebied niet of ten dele aan te wijzen als brand- of explosievoorschriftengebied, geldt niet voor locaties waar het bouwen van een zeer kwetsbaar gebouw is toegelaten. Dat betekent dat als een nieuw zeer kwetsbaar gebouw binnen een aandachtsgebied wordt toegelaten, die locatie in ieder geval als brand- of explosievoorschriftengebied moet worden aangewezen. Na de aanwijzing van een locatie als brand- of explosievoorschriftengebied, gelden op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving extra bouweisen voor nieuwe gebouwen. Eventueel kunnen gelijkwaardige maatregelen getroffen worden indien die ten minste hetzelfde resultaat bereiken als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft beoogd.

Voor een gifwolkaandachtsgebied kan geen voorschriftengebied worden aangewezen, want naast de mogelijkheid om mechanische ventilatie uit te zetten, kunnen er geen algemeen toepasbare en effectieve extra bouwmaatregelen genomen worden. In het geval van een gifwolk luidt het advies: ramen en deuren gesloten houden en mechanische ventilatie uitschakelen. Het kunnen uitschakelen van mechanische ventilatie is in het Besluit bouwwerken leefomgeving opgenomen als landelijke algemene bouweis voor nieuwe bouwwerken (artikel 4.124 van dat besluit).

Zolang het aandachtsgebied (of een deel daarvan) nog niet in het omgevingsplan is aangewezen als brandvoorschriftengebied of explosievoorschriftengebied en een (zeer of beperkt) kwetsbaar gebouw in dat gebied is toegelaten, hoeft een in het tijdelijk deel van het omgevingsplan toegelaten en nieuw op te richten (zeer of beperkt) kwetsbaar gebouw niet te voldoen aan aanvullende bouwtechnische eisen die zijn opgenomen in artikel 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, of aan gelijkwaardige maatregelen. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit zal in die situatie ook niet kunnen worden geweigerd, als de aanvraag voor het overige voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving.

4.3 Beleidsvisie externe veiligheid Oss

Gemeente Oss beschikt over een beleidsvisie externe veiligheid (“beleidsvisie externe veiligheid Oss”).
Hierin heeft gemeente Oss helder geformuleerd hoe een plan gerealiseerd kan worden in een omgeving waarin risico’s aanwezig zijn. Op een aantal vlakken is door de komst van de omgevingswet een aantal definities gewijzigd of verduidelijkt (zie voorgaande paragrafen). Voor het overige blijft het beleid van de gemeente Oss staan. Het beleid van de gemeente Oss laat zich als volgt vertalen.

Op grond van de landelijke wetgeving moet basisveiligheid gegarandeerd worden.
Basisveiligheid voor de gemeente Oss betekent:

- voldoen aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico;
- invulling geven aan groepsrisicobeleid met een Beleidsvisie externe veiligheid als startpunt;
- participeren bij landelijke beleidsontwikkeling Basisnet en aardgas transport.

De gemeente Oss is zich hierbij bewust van het feit dat participatie bij een landelijke beleidsontwikkeling nog geen duidelijkheid geeft over het te bereiken beschermingsniveau dan wel de te accepteren onveiligheid. De impact van deze vormen van vervoer op de veiligheid en ontwikkelingsmogelijkheden binnen de gemeente Oss is echter zodanig, dat dit als specifiek onderdeel van het bieden van basisveiligheid wordt gezien.

Daarnaast heeft gemeente Oss in haar beleidsvisie een ambitie en bijbehorende uitgangspunten aangegeven. De beïnvloeding van externe veiligheid wordt vooral gezien in:

- de hoeveelheid personen in een gebied;
- capaciteit hulpverlening;
- mogelijkheden zelfredzaamheid;
- toezicht.

Dit alles is uitgewerkt duidelijke stappen welke afgewogen moeten worden. Het betreft de volgende aspecten:

1. Er is noodzaak de voorziening op deze plek te realiseren. Alternatieven zijn afgewogen.
2. Bestrijdbaarheid:
    a. er is een goede verkeerskundige ontsluiting voor hulpdiensten;
    b. er wordt voldaan aan de Handleiding bluswatervoorziening of een gelijkwaardig voorstel van de brandweer;
    c. er is voldoende opvang, afvoersloten;
    d. er zijn minimaal twee vluchtroutes van de bron af;
    e. kwetsbare objecten moeten aan risicoluwe zijde worden gerealiseerd;
3. Er moet grondig gekeken worden naar de maatregelen:
    a. in beschouwing nemen van bouwtechnische maatregelen, centrale afgrendeling van het luchtcirculatiesysteem of maatregelen om de schuilmogelijkheden te vergroten;
    b. aandacht voor organisatorische en communicatiemaatregelen om de zelfredzaamheid in geval van een calamiteit te vergroten.

In hoofdstuk 5 wordt hier een verdere invulling aangegeven.

5 Aanzet tot de verantwoording van het groepsrisico

5.1 Algemeen

Vanwege de toename van het groepsrisico moet een verantwoording worden opgesteld. Dit hoofdstuk bevat daartoe de aanzet tot verantwoording. In de verdere uitwerking van de planvorming zal daartoe in samenspraak met de Omgevingsdienst en Veiligheids- en Gezondheidsregio de definitieve verantwoording opgesteld moeten worden.

Voor deze opzet is gebruik gemaakt van de handreiking omgevingsveiligheid (juli 2024) waarbij de opzet aansluit bij de voorkeursvolgorde van voorzieningen aan achtereenvolgens de bron, de overdracht en tenslotte de ontvanger. Hierbij is bewust gekozen om de bouwkundige maatregelen als laatste te benoemen. Ook is hierbij aangegeven op welk scenario de voorziening effect heeft.

5.2 Voorzieningen aan de bron

5.2.1 Wegnemen risicobron

Deze maatregel is de meest effectieve bronmaatregel die er bestaat in het kader van externe veiligheid, maar eveneens de minst kansrijke maatregel.

Het Rijk bepaalt immers wie verantwoordelijk is voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het spoor. ProRail is verantwoordelijk voor het spoorwegnet van Nederland, bijvoorbeeld voor de rails, wissels en beveiligingssystemen, maar ook voor de stations en perrons. Daarnaast coördineert ProRail het verkeer op het spoor en de loop van alle personen- en goederentreinen. De Rijksoverheid stelt vast aan welke eisen ProRail moet voldoen.

De eisen die het Rijk aan ProRail stelt, staan in de beheerconcessie. Dit zijn onder meer eisen over veiligheid, onderhoud en benutting van het spoor. Ook heeft de overheid afspraken gemaakt over de uitbreiding of vernieuwing van het spoor. Zo wil de overheid de belangen van de reizigers en goederenvervoerders beschermen. Deze concessie is op 1 januari 2015 ingegaan en loopt tot 2025.

Daarnaast kan het kabinet elk jaar aanvullende eisen stellen. Dit gebeurt in de beleidsprioriteitenbrief. ProRail verwerkt die in het beheerplan. Het beheerplan heeft een looptijd van 1 jaar. ProRail moet het beheerplan voor goedkeuring voorleggen aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Als IenW niet tevreden is, moet ProRail het plan aanpassen, zodat IenW er wel mee kan instemmen.

Ingeval vervoer van gevaarlijke stoffen wordt uitgesloten, speelt het aspect externe veiligheid vanwege het spoor geen rol meer bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Deze voorziening heeft derhalve een gunstig effect op alle drie de effectscenario's. Maar het uitsluiten van vervoer van gevaarlijke stoffen over het betreffende spoortraject is uitgesloten.

5.2.2 Beperken van de doorzet

Deze maatregel is eveneens een effectieve voorziening aan de bron, maar eveneens een minder kansrijke maatregel. Immers, vervoer van gevaarlijke stoffen moet plaatsvinden over het spoor en de raad van de gemeente Oss heeft geen zeggenschap hierover (zie hiervoor).

Ingeval vervoer van gevaarlijke stoffen wordt beperkt, zal het groepsrisico lager zijn dan thans is vastgesteld. Het beperken van de doorzet heeft een gunstig effect op die scenario's, waarin de stoffen bevinden die worden beperkt. Zo zal het groepsrisico vanwege het scenario brandbare stoffen kleiner worden ingeval de hoeveelheid brandbare stoffen over de betrokken spoorlijn wordt beperkt. Evenals het uitsluiten van vervoer van gevaarlijke stoffen over het betreffende spoortraject is ook het beperken daarvan uitgesloten.

5.2.3 Spoorgebonden voorzieningen

Aan de bron kunnen verschillende maatregelen getroffen worden welke een gunstig effect hebben op de scenario's. De maatregelen hebben dan betrekking op het voorkomen van een incident of het beheersen van een incident.

Zo is de temperatuurregistratie van de wielen een maatregel die helpt om een incident te voorkomen. Het warmlopen van remmen is een incident dat kan leiden tot botsingen en ontsporingen. Door het weghalen van het incident kunnen de externe veiligheidseffecten niet of minder makkelijk ontstaan.

Door aanwezigheid van een goot langs het spoor of onder de perrons worden effecten bij het vrijkomen van gevaarlijke vloeistoffen (brandbaar en/of toxisch) effectief beperkt. Bij een kleine plas brandbare vloeistof wordt het effect van warmtestraling sterk gereduceerd. Ook wordt hiermee de plas op afstand van het gebouw gehouden. Tenslotte is een kleinere brand beter beheersbaar voor de hulpdiensten. Bij een plas toxische vloeistof zal de verdamping van de vloeistof sterk gereduceerd worden door de kleinere oppervlakte en kan verdere verspreiding worden voorkomen.

Zo hebben de lokale omstandigheden ook een gunstig effect op de verspreiding en beheersbaarheid van incidenten. Uit onderzoek bij de realisatie van station Rotterdam is gebleken dat het ballastbed van het spoor zorgt voor een reductie van de beschikbare hoeveelheid stoffen, welke leiden tot een incident. Dit geeft in een aantal gevallen een reductie van 90% van de beschikbare stof.

5.3 Voorzieningen in de overdracht

5.3.1 Vergroten afstand tot het spoor

Zoals uit paragraaf 3.2 blijkt, heeft het relevante tracé een brandaandachtsgebied en een explosie-aandachtsgebied. Ook is sprake van een 10^{-6}-contour, welke geen belemmering geeft voor het plangebied. De bebouwing in het plangebied bestaat uit twee gebouwen, namelijk het Zwembad en de binnensport accommodatie.
De verplaatsing van de binnensportaccommodatie naar buiten het brandaandachtsgebied zorgt voor een verbetering van de veiligheid voor aanwezigen. In het huidige ontwerp is theoretisch nog de optie om nog meer afstand (en relatief meer veiligheid) te creëren.

Het plangebied geeft (o.a. op basis van de overige milieuaspecten) geen ruimte om ook de binnensport accommodatie buiten het explosieaandachtsgebied te plaatsten.

Beide gebouwen liggen (deels) binnen het explosie aandachtsgebied.

Het zwembad verder opschuiven is momenteel niet mogelijk omdat deze aan de noord zijde wordt begrensd door een leidingen tracé.

Onderhavige voorziening (vergroten afstand) geeft in de huidige situatie van het plan een positief effect op het groepsrisico bij de scenario's explosie en gifwolk.

5.3.2 Mate van toepassen van kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen en functies

In het zwembad wordt de functie sport/recreatie geprojecteerd.

5.3.3 Bestrijdingsplannen

Onder de noemer bestrijdingsplannen verstaan we drie subonderdelen, die aansluitend worden toegelicht, te weten:

i. Opstellen aanvalsplan.
ii. Opstellen bereikbaarheidskaart.
iii. Inventarisatie beschikbare bestrijdingsmiddelen.

Ad i Opstellen aanvalsplan

Een aanvalsplan is bedoeld voor de brandweer. Daardoor zijn bij een brand of een ongeval direct de belangrijkste gegevens bij de hand. Een aanvalsplan geeft informatie over de plaats van gevaarlijke stoffen en installaties, over vluchtwegen en toegangen, over brandscheidingen e.d. In aanvalsplannen wordt meestal gebruik gemaakt van plattegronden; soms kan worden volstaan met een eenvoudig kaartje (bereikbaarheidskaart). Op grond van de Arbowet moeten bepaalde bedrijven zelf ook over een bedrijfs-noodplan beschikken. In sommige gevallen zijn aanvalsplannen en bedrijfsnoodplannen niet voldoende en moet er volgens de wet veiligheidsregio's, een rampbestrijdingsplan worden gemaakt.

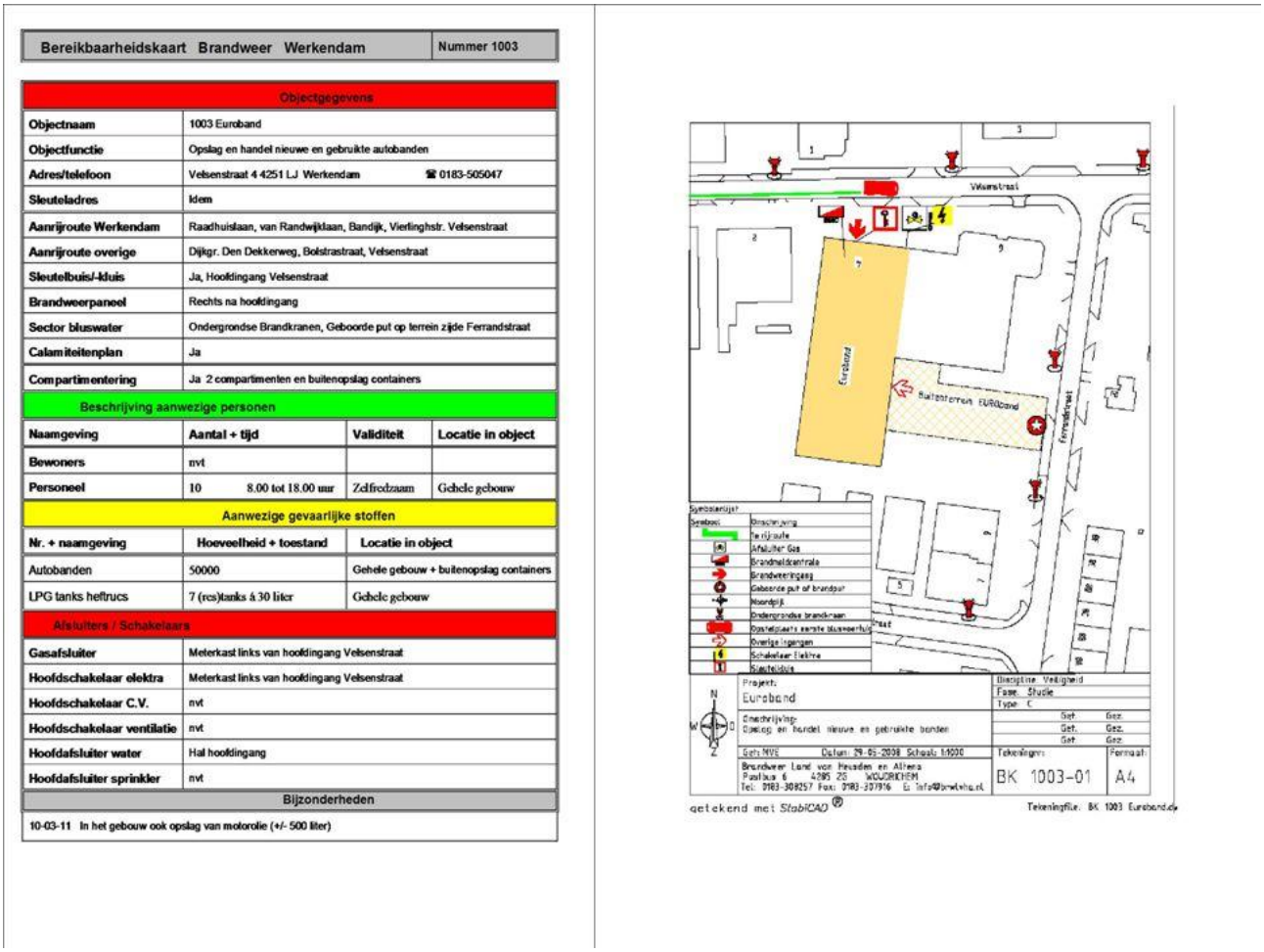
Op basis van een aanvalsplan kan de brandweer een juiste inschatting maken van mogelijke aanwezige gevaren en snel inzicht krijgen in de indeling van een gebouw of inrichting en in de plaats van een brand en/of slachtoffers. Het aanvalsplan bevat onder andere een bereikbaarheidskaart (zie hierna), informatie over de aanwezige installaties, brandpreventieve voorzieningen, technische voorzieningen zoals liften en trappenhuizen en geeft een overzicht van de omgeving van het gebouw of inrichting.

Bij de verdere uitwerking van het ontwerp kan de brandweer/veiligheidsregio Brabant noord betrokken moeten worden voor het opstellen van een uitvoerbaar aanvalsplan.

Ad ii Opstellen bereikbaarheidskaart

Van ieder object met een OMS-aansluiting (aansluiting op het brandmeldsysteem) maakt de brandweer een bereikbaarheidskaart. Hierop staan de aanrijroute en de plaatsen voor waterwinning vermeld. Een dergelijke

kaart wordt opgesteld door de brandweer. In afbeelding 5.1 is een (willekeurig) voorbeeld weergegeven van een bereikbaarheidskaart.

Bereikbaarheidskaart Brandweer Werkendam			Nummer 1003
Objectgegevens			
Objectnaam	1003 Euroband		
Objectfunctie	Opslag en handel nieuwe en gebruikte autobanden		
Adres/telefoon	Velsenstraat 4 4251 LJ Werkendam ☎ 0183-505047		
Sleuteladres	Idem		
Aanrijroute Werkendam	Raadhuislaan, van Randwijklaan, Bandijk, Vierlinghstr. Velsenstraat		
Aanrijroute overige	Dijkgr. Den Dekkerweg, Bolstrastraat, Velsenstraat		
Sleutelbuis/-kluis	Ja, Hoofdingang Velsenstraat		
Brandweerpaneel	Rechts na hoofdingang		
Sector bluswater	Ondergrondse Brandkranen, Geboorde put op terrein zijde Ferrandstraat		
Calamiteitenplan	Ja		
Compartimentering	Ja 2 compartimenten en buitenopslag containers		
Beschrijving aanwezige personen			
Naamgeving	**Aantal + tijd**	**Validiteit**	**Locatie in object**
Bewoners	nvt		
Personeel	10 8.00 tot 18.00 uur	Zelfredzaam	Gehele gebouw
Aanwezige gevaarlijke stoffen			
Nr. + naamgeving	**Hoeveelheid + toestand**	**Locatie in object**	
Autobanden	50000	Gehele gebouw + buitenopslag containers	
LPG tanks heftrucs	7 (rcs)tanks á 30 liter	Gehele gebouw	
Afsluiters / Schakelaars			
Gasafsluiter	Meterkast links van hoofdingang Velsenstraat		
Hoofdschakelaar elektra	Meterkast links van hoofdingang Velsenstraat		
Hoofdschakelaar C.V.	nvt		
Hoofdschakelaar ventilatie	nvt		
Hoofdafsluiter water	Hal hoofdingang		
Hoofdafsluiter sprinkler	nvt		
Bijzonderheden			
10-03-11 In het gebouw ook opslag van motorolie (+/- 500 liter)			

Figuur 5.1: Voorbeeld bereikbaarheidskaart

<u>Ad iii Inventarisatie beschikbare bestrijdingsmiddelen</u>
Ingeval van een calamiteit moeten de hulpdiensten uitrukken. Om een uitruk en bestrijding van de calamiteit effectief en efficiënt te laten verlopen, moeten de hulpdiensten beschikken over voldoende en geschikte bestrijdingsmiddelen.

De betrokken hulpdiensten in het algemeen en de brandweer in het bijzonder moeten derhalve een inventarisatie maken van de beschikbare bestrijdingsmiddelen. Ingeval daaruit blijkt dat de aard en de omvang van de bestrijdingsmiddelen voldoende is, kan daarover een positief advies worden uitgebracht. Indien blijkt dat de aard en de omvang onvoldoende is, zal aangegeven moeten worden welke aanvullende middelen noodzakelijk zijn. De gemeente Oss zal daarover uiteindelijk een besluit moeten nemen.

Het gebruiken en toepassen van bestrijdingsplannen heeft geen effect op het groepsrisico bij alle drie de scenario's, maar is van invloed op de uitvoerbaarheid van de repressieve taak van de hulpverlening.

5.3.4 Bereikbaarheid hulpdiensten

Onder de noemer bereikbaarheid hulpdiensten verstaan we vier subonderdelen, die aansluitend worden toegelicht, te weten:

i. Tweezijdige ontsluiting bouwwerken.
ii. Aanwezigheid uitwijkplaatsen hulpdiensten.
iii. Verbetering bestrijdbaarheid langs spoor.
iv. Aanwezigheid blussystemen en beschikbaarheid van water.

Ad i Tweezijdige ontsluiting bouwwerken
In het ontwerp van het gebouw dat thans beschikbaar is, wordt rekening gehouden met een meerzijdige ontsluiting van de bouwwerken.

Ad ii Aanwezigheid uitwijkplaatsen hulpdiensten
Ingeval van een calamiteit ter hoogte van het plangebied is een grootschalige inzet vereist van hulpdiensten met bijbehorende voertuigen. Vanwege die inzet kan het voorkomen dat veel hulpdienstvoertuigen ingezet moeten worden, waardoor ongewenste congestie in verkeerstromen gaat optreden. Teneinde die congestie te beperken dan wel te voorkomen zal nagegaan moeten worden of in de nabije omgeving van het plangebied locaties zijn waar hulpdienstvoertuigen opgesteld kunnen worden.

De Veiligheidsregio moet bepalen welke locaties beschikbaar zijn in de omgeving van het plangebied.

Ad iii Verbetering bestrijdbaarheid langs spoor
Teneinde een calamiteit op of nabij het spoor te kunnen bestrijden, zal het spoor in voldoende mate bereikbaar moeten zijn. Dit betekent dat langs het spoor en nabij het plangebied voldoende ruimte moet zijn om voertuigen op te stellen. In het huidige ontwerp van het plangebied bedraagt de afstand tussen het spoor en het gebouw meer dan 50 meter. Een dergelijke afstand is in beginsel voldoende om blusvoertuigen op te stellen.

Dit plan brengt geen verstoringen in de bereikbaarheid van het spoor aan.

Ad iv Aanwezigheid blussystemen en beschikbaarheid van water
De brandweer kan daarover nader adviseren.

Voorts zal nader beoordeeld moeten worden of in de omgeving secundaire bluswatervoorzieningen aanwezig zijn in de vorm van oppervlaktewater in sloten en plassen of vijvers. De brandweer kan daarover nader adviseren.

De bereikbaarheid van het plangebied door de hulpdiensten heeft geen effect op het groepsrisico bij alle vier de hierboven genoemde maatregelen, maar is van invloed op de uitvoerbaarheid van de repressieve taak van de hulpverlening.

5.4 Voorzieningen bij de ontvanger

Zelfredzaamheid

Onder de noemer zelfredzaamheid verstaan we vijf subonderdelen, die aansluitend worden toegelicht, te weten:

i. Goede vluchtwegen in gebouwen.
ii. Bedrijfsnoodplan en bedrijfshulpverlening.
iii. Faciliteren vluchtroutes openbare ruimte.
iv. Afsluitbare ventilatiesystemen.
v. Gebouwgebonden maatregelen op basis van gelijkwaardigheid.

Ad i Goede vluchtwegen in gebouwen

In het gebouw geldt ten aanzien van vluchten het Bbl. Naast de eisen van het Bbl, moeten de in-/uitgang aan de noordzijde van de twee gebouwen gemaakt worden om zo een veilige vluchtroute te creëren.
Buiten het gebouw wordt extra aandacht besteed aan vervolg vluchtwegen van het gebouw af. Hieronder wordt verstaan dat de aard en de omvang voldoende is maar ook dat de vluchtwegen zoveel mogelijk afgekeerd zijn van de spoorlijn. Hierbij heeft de afscherming van gebouwen een positieve rol voor het veilig vluchten.

Ad ii Bedrijfsnoodplan en bedrijfshulpverlening

Voor het zwembad zal dit zo wie zo geregeld moeten worden. Bij het opstellen van het bedrijfsnoodplan en de BHV moet rekening gehouden worden met de ongeval scenario's op het spoor.

Ad iii Faciliteren vluchtroutes openbare ruimte

Bij verdere uitwerking van de inrichting openbare ruimte moet advies worden gevraagd aan de brandweer. Uitgangspunt van het plan is een gebiedsontwikkeling waar naast sporten ook het ontmoeten centraal staat. Het is een open ruimte waardoor vluchten mogelijk is. Vluchtroutes aangeven in de openbare ruimte draagt bij aan betere ontvluchting.

Ad iv Afsluitbare ventilatiesystemen

Bij een toxische wolk kunnen mensen komen te overlijden als gevolg van blootstelling aan de toxische stof. Of mensen daadwerkelijk komen te overlijden, is afhankelijk van de dosis, die bestaat uit de blootstellingsduur en de concentratie waaraan de persoon is blootgesteld. Aangenomen wordt dat personen die zich binnen in een van de buitenlucht afgesloten ruimte bevinden, 10 keer zo lage kans hebben te overlijden als personen die zich bevinden in de buitenlucht (PGS3). Het beste advies bij het vrijkomen van een toxische wolk als gevolg van een incident op het spoor is schuilen, mits ramen, deuren en ventilatie kunnen worden gesloten. Om personen goed te kunnen beschermen tegen de effecten van een giftige gaswolk dienen de ramen en deuren dan ook goed gesloten te kunnen worden. Bij de bouwplanuitwerking kan rekening worden gehouden met de wens dat aanwezige luchtbehandelingsinstallaties met één druk handeling zijn uit te schakelen of dat dit per woning geregeld wordt. De wegenstructuur rondom het plangebied biedt tevens de mogelijkheid om haaks op een toxische wolk te kunnen vluchten (bij een gemiddelde heersende windrichting).

Ten aanzien van de (risico)communicatie het volgende. De locatie is gelegen in de bebouwde kom van Oss. Binnen de bebouwde kom is voldoende dekking van de Waarschuwings- en alarmeringsinstallatie (WAS-installatie). Daarnaast is NL-Alert operationeel voor vele mobiele telefoons. Op deze wijze is de risicocommunicatie vooralsnog voldoende geborgd.

Dergelijke noodzaak tot verzamelen buiten het gebouw speelt natuurlijk geen rol in geval van een calamiteit met een toxische wolk, dan moeten ramen en deuren gesloten worden en moeten personen binnen blijven (zie bijvoorbeeld: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/terrorismebestrijding/vraag-en-antwoord/wat-moet-ik-doen-als-de-sirene-gaat).

Ad v Gebouwgebonden maatregelen
Mocht voormelde samenstelling van maatregelen en voorzieningen niet, althans onvoldoende, worden geacht, zal nader onderzocht kunnen worden of en, zo ja, welke gebouwgebonden maatregelen getroffen kunnen worden op basis van gelijkwaardigheid.

Voor het inrichten van het zwembad kunnen functie waarbij weinig personen aanwezig zijn (zoals technische ruimte, td., onderhoud en kantoren) aan de zuidzijde van het pand gesitueerd worden (bronzijde). Hiermee worden de bad gebruikers op een grotere afstand tot de risico bron geprojecteerd, wat een veiligere situatie geeft.

Ook de reeds genoemde maatregel onder ad i van deze paragraaf (in-/uitgang aan de noordzijde) zorgt voor een veiligere situatie. Bij een ontruiming wordt hiermee de personen afgeschermd van een mogelijk incident op het spoor.

Ten aanzien van de binnensportvoorziening moet de zuidgevel blind worden uitgevoerd.

De voorzieningen onder de noemer zelfredzaamheid hebben geen effect op het groepsrisico bij alle drie de scenario's, maar is van invloed op de uitvoerbaarheid van de repressieve taak van de hulpverlening.

5.4.1 Overige aspecten die van invloed zijn op het restrisico

Twee objecten worden gerealiseerd in het plangebied. Het betreft het zwembad en binnensportvoorziening.
Het zwembad is zo geprojecteerd dat deze voor een klein deel in het explosieaandachtsgebied bevindt.
De binnensportvoorziening is zo geprojecteerd dat deze buiten het brandaandachtsgebied bevindt, maar wel binnen het explosie aandachtsgebied. Beide betreft een kwetsbaar object/gebouw.

De verblijftijd van een persoon (of groep) in een risico gebied is van invloed op het risico dat het persoon loopt. Het is nu lastig om de verblijftijd mee te laten wegen. De kans dat een persoon (of groep) betrokken raakt bij een effect ten gevolge van een incident op het spoor is door de aanwezigheid kleiner als b.v. in de situatie van een kantoor en/of woning. Immers het zwembad is niet bedoeld om permanent te verblijven.

De maatregelen voor explosieaandachtsgebied vallen of staan met hoe het gebouw gebouwd wordt en met welke materialen. Conform het Bbl moet het glas bestand zijn tegen 10 kPa overdruk (scherfwerend glas). Hiervoor moet wel spraken zijn van een voorschriftengebied.
Het bevoegd gezag is bevoegd om het explosieaandachtsgebied aan te wijzen als voorschriften gebied. Dit moet wel gemotiveerd worden waarom het een voorschriften gebied wordt.

Los van deze genoemde maatregelen uit het Bbl heeft het goed kunnen vluchten en vergroten van de afstand de voorkeur omdat deze maatregelen het handelsperspectief van de aanwezigen sterk vergroot.

5.5 Advies Veiligheid regio Brabant-Noord

De veiligheidsregio heeft advies gegeven op deze onderhavige notitie. De opmerkingen en aanvullingen zijn overgenomen in deze paragraaf.

Door de veiligheidsregio zijn ten behoeve van een veilig ruimtelijk ontwerp uitgangspunten geformuleerd waarmee de fysieke leefomgeving zo veilig mogelijk kan worden ingericht. In de cursieve tekst zijn de aandachtspunten van de veiligheidsregio vermeld. In onderstreepte tekst is aangeven hoe het advies is verwerkt in de aanzet tot verantwoording.

Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid
Hoe groter de afstand, hoe beperkter de impact op de risico-ontvanger. Grote groepen mensen en mensen die zichzelf niet kunnen redden bij een noodgeval (jonge kinderen, gehandicapten, zorgbehoevenden) hebben meer tijd nodig om in veiligheid gebracht te worden.

Het is in dit geval niet mogelijk om ervoor te zorgen dat de bouwwerken buiten de aandachtsgebieden worden gerealiseerd. Het sportgebouw van ca 5000m2 bevindt zich direct aan het spoor en daarmee ook in het brandaandachtsgebied. Het zwembad heeft een hoge bevolkingsdichtheid waardoor de relevantie van de volgende uitgangspunten toeneemt.

Naar aanleiding hiervan is de binnensportvoorziening verplaatst en bevindt zich nu buiten het brandaandachtsgebied.

Bouwwerken en omgeving bieden bescherming
Mensen in de omgeving van een incident moeten de mogelijkheid hebben om te schuilen of nadelige effecten moeten worden vertraagd. Door bewust na te denken over de manier van bouwen, het materiaalgebruik, type en inrichting van gebouwen kunnen mensen (evt., in delen van gebouwen) bescherm worden tegen de gevolgen van bijvoorbeeld: rookwolken bij brand, explosies, de verspreiding van brandbare stoffen en giftige gassen of uitval van nutsvoorzieningen

Gezien de directe ligging van het gereserveerde sportgebouw aan de spoorlijn wordt geadviseerd om de gevel aan de spoorzijde als blinde gevel uit te voeren.
De gebouwen moeten daarnaast voldoende bescherming bieden bij een toxische wolk.
In het plangebied wordt een energieopslagsysteem geplaatst. De EOS moet voldoen aan de PGS 37-1 richtlijn. Indien dit het geval is wordt het risico op een ongewenst voorval in voldoende mate beheerst. Daarnaast adviseert de veiligheidsregio om de EOS 'en zodanig te positioneren dat de aandachtsgebieden niet over de bebouwing valt.

Dit advies ten aanzien van de blinde gevel en bescherming tegen een toxische wolk is verwerkt in de onderhavige notitie. Het advies ten aanzien van de EOS opslag zal worden meegenomen echter wordt niet in deze notitie behandeld.

Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten
Als de bebouwing en de omgeving onvoldoende bescherming bieden voorkomt een veilige ontvluchting (evacuatie) verdere slachtoffers. Goede vluchtroutes vergroten de zelfredzaamheid van mensen in het gebied.

Richt het plangebied zo in dat het mogelijk is om te vluchten van de risicobronnen af. Houd bij de capaciteit van de vluchtroutes binnen gebouwen rekening met het feit dat alle in het gebouw aanwezigen via vluchtroutes aan de risicoluwe zijde het gebouw moeten kunnen verlaten. Het ontwerp van het plangebied heeft dit al goed ingeregeld doordat externe vluchtwegen van de risicobron af liggen. De aanwezige mensen moeten binnen 15 minuten tot een afstand van >200 meter van het spoor kunnen vluchten.

Dit advies is verwerkt in de onderhavige notitie. Onder het kopje voorzieningen bij de ontvanger is aangegeven dat het vluchten van het gebouw vandaan ook aandacht moet hebben in de verdere uitwerking van het plan.

De omgeving maakt snel en efficiënt optreden van de hulpdiensten mogelijk
Hulpverleners kunnen het snelst optreden als ze goed bij een incident kunnen komen. Zorg voor een goed doordachte bereikbaarheid en aanrijdroutes van het gebied en gebouwen. Er moet voldoende bluswater voorhanden zijn zodat, de brandweer snel en efficiënt kan optreden.

Hiervoor hanteren wij de interregionale adviesleidraad Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2022[1] als uitgangspunt voor de inrichting van het openbaar gebied.
Voor deze functie op deze locatie geldt een minimale bluswaterbehoefte van 60m3/uur A-water (beschikbaar binnen <3 minuten na aankomst brandweer) op een maximale afstand van 40 meter. Bij de beoordeling van het plangebied is vastgesteld dat de dichtstbijzijnde bluswatervoorziening zich op een te grote afstand (ca. 100 meter) van het plangebied bevindt en hiermee niet voldoet aan de eisen zoals beschreven in onze interregionale adviesleidraad bluswater en bereikbaarheid[2].

Dit advies van de veiligheidsregio is wel benoemt maar moet in het verdere proces wel geborgd worden.

Mensen zijn bekend met de risico's en weten hoe te handelen
Indien mensen bekend zijn met de risico's in het gebied waar zij verblijven en weten hoe zij zich kunnen voorbereiden verhoogt dit het veiligheidsbewustzijn en is het handelingsperspectief bekend.

Houd er rekening mee dat personen in een zwembad verminderd zelfredzaam zijn, omdat zij doorgaans niet in staat zijn om te reageren op een NL-alert.
Informeer in dit geval gebouweigenaren en de BHV-organisatie actief over (voor deze locatie) relevante risico's en handelingsperspectief. Verstrek voorlichtingsmiddelen, deze zijn o.a. beschikbaar via de website op 't juiste spoor[3].

Het hier gedane advies is opgenomen in de aanzet tot verantwoording.

Samenwerken aan een veilige fysieke leefomgeving
Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit wordt bereikt door samenwerking met maatschappelijke organisaties, gemeenten en ontwikkelaars. Hierbij moet een goede balans gevonden worden tussen ruimte voor initiatieven en het waarborgen van kwaliteit. Omgevingsveiligheid is daar een belangrijk onderdeel van.

[2] Interregionale adviesleidraad bluswatervoorziening en bereikbaarheid 2022
[3] Op 't juiste spoor

Het duidelijke advies van de veiligheidsregio is neem vroegtijdig contact op – en onderhoud contact met de veiligheidsregio voor overleg en advies over de veiligheidsaspecten gedurende de planvorming en realisatie van het project

Dit laatste advies is een belangrijke omdat dit nogal eens wordt vergeten. Met name voor het vervolg traject over vluchten kan de veiligheidsregio een goede bijdrage leveren.

6 Samenvatting en eventuele maatregelen

Aan de Osseweg te Berghem wordt een nieuwbouwplan gerealiseerd bestaande uit een zwembad en een ruimte voor een extra sportfunctie. Het plangebied bevindt zich aan de zuidzijde van de Osseweg.
Dit project maakt deel uit van de ruimtelijke visie Oss-Berghem uit 2015 en richt zich op sport, recreatie en educatie. Het gebied omvat een groen kader en verbindt met de natuur en bestaande sportfaciliteiten.

De gemeente Oss presenteert een gebiedsvisie voor de ontwikkeling van een nieuw zwembad ten zuiden van de Osseweg, als onderdeel van de reeds bestaande visie uit 2015. Deze visie beoogt niet alleen het realiseren van het zwembad, maar ook het integreren van andere sport- en recreatiefaciliteiten in een groene omgeving. Het gebied, dat ongeveer 7 hectare groot is, wordt zo ingericht dat het voldoet aan de ambities van de gemeente voor een gezonde, veilige en groene leefomgeving, met aandacht voor natuur, biodiversiteit en de noodzakelijke verkeersstructuren. Er wordt gepleit voor een centrale situering van het zwembad en een goede bereikbaarheid, inclusief voorzieningen voor zowel autoverkeer als langzaam verkeer. De visie omvat ook aandacht voor sociale veiligheid en de verbinding met het bos van Oss.

Voor deze locatie is Omgevingsplan gemeente Oss het vigerende omgevingsplan. Voor het zwembad Oss moet gekeken worden naar externe veiligheid omdat het binnen een afstand van 200 meter van het spoor ligt en een toename van de populatie plaatsvindt. Hiervoor moeten de risico verantwoord worden.

De populatie neemt in de dagsituatie toe. Er is een aanzet gegeven tot verantwoording van het groepsrisico. De uiteindelijke verantwoording van het groepsrisico is een bevoegdheid van de raad van de gemeente Oss.

Uit het gestelde in hoofdstuk 5 volgt dat bij nadere uitwerking van het plan minimaal rekening gehouden dient te worden met de volgende eisen:

- afstand tot de bron;
- aandacht voor bestrijdbaarheid en hulpdiensten (o.a. twee kanten benaderbaar, voldoende bluswater capaciteit, aanvalsplan, opstelplaatsen);
- goede vluchtwegen in gebouwen. In verband met een calamiteit moeten de vluchtwegen aan de noodzijde zitten van de gebouwen;
- bedrijfsnoodplan en bedrijfshulpverlening (en communicatie afgestemd op scenario's);
- faciliteren vluchtroutes openbare ruimte;
- afsluitbare ventilatiesystemen (het ventilatiesysteem met één handeling uitgeschakeld kunnen worden);
- functie indeling van het zwembad, waarbij aan de zuidzijde van het zwembad ruimte worden gecreëerd met een beperkte verblijftijd. Denk hierbij aan de technische ruimte en eventueel kantoren;
- de zuidzijde (bronzijde) van het binnensportvoorziening moet blind worden uitgevoerd.

[redacted]

[redacted]

Datum	16 juli 2025	Behandeld door	[redacted] Bijlage
Onze referentie	D2025-022346	Telefoon	[redacted]
Uw referentie		E-mail	[redacted]
Zaaknummer	VRBN2025-002719		
Onderwerp	Nieuwbouw zwembad Osseweg Berghem		

Beste [redacted],

U hebt de Veiligheidsregio Brabant Noord in de gelegenheid gesteld om te reageren op de voorgenomen ontwikkeling(en) aan de Osseweg te Berghem. Het betreft het nieuwbouw zwembad Oss. In de plannen is tevens rekening gehouden met een reservering voor een nieuw voetbalveld en een sportgebouw.

Het plangebied bevindt zich voor een gedeelte in het brand- en explosieaandachtsgebied van de spoorlijn en geheel in het gifwolkaandachtsgebied. Ook bevindt het plangebied zich in het gifwolkaandachtsgebied van de inrichting Aspen Oss. Aan de westelijke zijde van het plangebied bevindt zich de N329, waar vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

De gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen kunnen leiden tot grote aantallen slachtoffers en schade.

Door de veiligheidsregio zijn ten behoeve van een veilig ruimtelijk ontwerp uitgangspunten geformuleerd waarmee de fysieke leefomgeving zo veilig mogelijk kan worden ingericht. In de cursieve tekst zijn onze aandachtspunten vermeld.

Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid
Hoe groter de afstand, hoe beperkter de impact op de risico-ontvanger. Grote groepen mensen en mensen die zichzelf niet kunnen redden bij een noodgeval (jonge kinderen, gehandicapten, zorgbehoevenden) hebben meer tijd nodig om in veiligheid gebracht te worden.

Het is in dit geval niet mogelijk om ervoor te zorgen dat de bouwwerken buiten de aandachtsgebieden worden gerealiseerd. Het sportgebouw van ca 5000m2 bevindt zich direct aan het spoor en daarmee ook in het brandaandachtsgebied. Het zwembad heeft een hoge bevolkingsdichtheid waardoor de relevantie van de volgende uitgangspunten toeneemt.

Bouwwerken en omgeving bieden bescherming
Mensen in de omgeving van een incident moeten de mogelijkheid hebben om te schuilen of nadelige effecten moeten worden vertraagd. Door bewust na te denken over de manier van bouwen, het materiaalgebruik, type en inrichting van gebouwen kunnen mensen (evt., in delen van gebouwen) bescherm worden tegen de gevolgen van bijvoorbeeld: rookwolken bij brand, explosies, de verspreiding van brandbare stoffen en giftige gassen of uitval van nutsvoorzieningen

Gezien de directe ligging van het gereserveerde sportgebouw aan de spoorlijn wordt geadviseerd om de gevel aan de spoorzijde als blinde gevel uit te voeren.

De gebouwen moeten daarnaast voldoende bescherming bieden bij een toxische wolk.

In het plangebied wordt een energieopslagsysteem geplaatst. De EOS moet voldoen aan de PGS 37-1 richtlijn. Indien dit het geval is wordt het risico op een ongewenst voorval in voldoende mate beheerst. Daarnaast adviseert de veiligheidsregio om de EOS'en zodanig te positioneren dat de aandachtsgebieden niet over de bebouwing valt.

Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten
Als de bebouwing en de omgeving onvoldoende bescherming bieden voorkomt een veilige ontvluchting (evacuatie) verdere slachtoffers. Goede vluchtroutes vergroten de zelfredzaamheid van mensen in het gebied.

Richt het plangebied zo in dat het mogelijk is om te vluchten van de risicobronnen af. Houd bij de capaciteit van de vluchtroutes binnen gebouwen rekening met het feit dat alle in het gebouw aanwezigen via vluchtroutes aan de risicoluwe zijde het gebouw moeten kunnen verlaten. Het ontwerp van het plangebied heeft dit al goed ingeregeld doordat externe vluchtwegen van de risicobron af liggen. De aanwezige mensen moeten binnen 15 minuten tot een afstand van >200 meter van het spoor kunnen vluchten.

De omgeving maakt snel en efficiënt optreden van de hulpdiensten mogelijk
Hulpverleners kunnen het snelst optreden als ze goed bij een incident kunnen komen. Zorg voor een goed doordachte bereikbaarheid en aanrijdroutes van het gebied en gebouwen. Er moet voldoende bluswater voorhanden zijn zodat, de brandweer snel en efficiënt kan optreden.

Hiervoor hanteren wij de interregionale adviesleidraad Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2022[1] als uitgangspunt voor de inrichting van het openbaar gebied.

Voor deze functie op deze locatie geldt een minimale bluswaterbehoefte van 60m3/uur A-water (beschikbaar binnen <3 minuten na aankomst brandweer) op een maximale afstand van 40 meter. Bij de beoordeling van het plangebied is vastgesteld dat de dichtstbijzijnde bluswatervoorziening zich op een te grote afstand (ca 100 meter) van het plangebied bevindt en hiermee niet voldoet aan de eisen zoals beschreven in onze interregionale adviesleidraad bluswater en bereikbaarheid[1].

Mensen zijn bekend met de risico's en weten hoe te handelen
Indien mensen bekend zijn met de risico's in het gebied waar zij verblijven en weten hoe zij zich kunnen voorbereiden verhoogt dit het veiligheidsbewustzijn en is het handelingsperspectief bekend.

Houd er rekening mee dat personen in een zwembad verminderd zelfredzaam zijn, omdat zij doorgaans niet in staat zijn om te reageren op een NL-alert.

Informeer in dit geval gebouweigenaren en de BHV-organisatie actief over (voor deze locatie) relevante risico's en handelingsperspectief. Verstrek voorlichtingsmiddelen, deze zijn o.a. beschikbaar via de website 'op t juiste spoor[2].

[1] Interregionale adviesleidraad bluswatervoorziening en bereikbaarheid 2022
[2] Op 't juiste spoor

Samenwerken aan een veilige fysieke leefomgeving
Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit wordt bereikt door samenwerking met maatschappelijke organisaties, gemeenten en ontwikkelaars. Hierbij moet een goede balans gevonden worden tussen ruimte voor initiatieven en het waarborgen van kwaliteit. Omgevingsveiligheid is daar een belangrijk onderdeel van.

Neem vroegtijdig contact op – en onderhoud contact met de veiligheidsregio voor overleg en advies over de veiligheidsaspecten gedurende de planvorming en realisatie van het project

Vragen en aanvullende informatie
Heeft u vragen of opmerkingen over dit advies? Dan kunt u mij bereiken op [redacted]

Nieuwe of aanvullende stukken graag indienen via het SWF of per mail naar risicobeheersing@vrbn.nl zodat wij deze nieuwe informatie op de juiste manier kunnen beoordelen.

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Brandweer Brabant-Noord, Risicobeheersing